

МОЛОДІЖНІ РАДИ

КОРОТКИЙ ПРОВІДНИК

РОЗРОБЛЕНІ В РАМКАХ ПРОЕКТУ «МОЛОДІЖНІ РАДИ В ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСТІ»

текст і графіка: Anna Jarzębska

переклад: Jerzy Darowski

консультації: Krzysztof Florys

ЧИМ Є МОЛОДІЖНА РАДА?

Молодіжна рада то колектив молодих людей, обраних в демократичних виборах, які були покликані через місцеве самоврядування до репрезентації молоді з даної території, консультування рішень, що стосуються молоді тих, що піднімаються через самоврядування, заяви потреб і проблем молоді також реалізації власних ініціатив на користь місцевої спільноти. Молодіжна рада то спосіб на громадянську освіту на практиці - через дію.

У Польщі діє кількасот структур цього типу при самоврядуваннях різних рівнів - від гмінних самоврядувань, через повітове - до воеводських. Молодіжні ради гмін закликаються на підставі ст. 5b закону про гмінне самоврядування, яке говорить: „Рада гміни за пропозицією зацікавлених середовищ може висловити згоду на утворення молодіжної ради гміни, що має консультаційний характер”, також „Рада гміни, закликаючи молодіжну раду гміни, надає їй статут, що визначає порядок вибору її членів і принципи дії”. Той припис має дуже загальний характер, отже докладний порядок покликання і спосіб дії молодіжної ради потрібно опрацювати самостійно. Істотне є однак, що рада має бути покликана „за пропозицією зацікавлених середовищ”, отже за ініціативою самої молоді, яка хотіла б мати такий орган представництва.

В Україні молодіжних рад є ще відносно небагато, однак у рамках проекту «Молодіжні ради в запорізькій області» (реалізованого польським Фондом Мапа Пасії та українську Миську Молодіжну Організацію СТЕП, у рамках програми „PITA - Зміни в регіоні”, профінансованого з ресурсів Польсько-американського Фонду Свободи) вдалося створити 3 нові молодіжні ради в гмінах: Широке, Чернігівка та Кушугум. У українському законодавстві молодіжні ради можуть бути творені на підставі припису Закону України „Про місцеве самоврядування”; <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80/page>

ВИГОДИ З ПОКЛИКАННЯ МОЛОДІЖНОЇ РАДИ

Дії молодіжних рад сприяють до:

- Збільшення громадянської свідомості, то є знань і зацікавленості молоді діяльністю властей, а також розуміння принципів дії місцевого самоврядування;
- Зміцнення громадянського діалогу мешканців з місцевими властями, а через те до кращого діагнозу потреб і впровадження ефективніших рішень на місцевому рівні;
- Підняття через молодь конкретних дій на користь своєї місцевої спільноти, активного діагностування і розв'язування місцевих проблем.

ТВОРЕННЯ МОЛОДІЖНОЇ РАДИ КРОК ЗА КРОКОМ

КРОК I: ПОКЛИКАННЯ ІНІЦІЯТИВНОЇ ГРУПИ І РОЗРОБКА СТАТУТУ

Роботу слід розпочати від зібрання молодіжної групи, яка зацікавлена існуванням молодіжної ради а також - у разі вибору - дією в ній. З числа цієї групи слід закликати ініціативну групу, яка займеться процесом покликання ради. Очевидно, слід розпочати діалог з місцевим самоврядуванням і переконати його, що таку раду варто закликати. Статут молодіжної ради мусить бути прийнятий радою громади, щоб могла вона бути офіційно покликана, однак перш ніж то станеться, потрібно цей документ опрацювати. У цьому процесі повинні брати участь молоді люди - потенційні члени майбутньої молодіжної ради - бо то вони муситимуть пізніше його остерегати і згідно ньому діяти. Тому повинні добре його розуміти і пристосувати складені в ній рішення до очікувань і місцевих потреб молоді що стоїть за ініціативою покликання ради.

ЯК ТО ЗРОБИТИ?

- Оголосити серед місцевої молоді, що буде творена молодіжна рада (щось на кшталт шкільного самоврядування, але на рівні всієї громади) і запросити охочих до участі в підготовці цього заходу; важливе, щоб молодь мала з початку свідомість, що участь в ініціативній групі не гарантує покликання на члена молодіжної ради, оскільки про те вирішують демократичні вибори, які відбудуться пізніше;
- Організувати зустріч з молодіжною ініціативною групою (найкраще у формі майстерень, що супроводжуються активізуючими методами), під час якого:
 - o буде представлена ідея дії молодіжної ради і добрі приклади з інших місцевостей або країн
 - o будуть обговорені ключові записи статуту молодіжної ради, що стосуються таких питань як спосіб вибору членів ради, принципи членства, цілі і спосіб дії ради; важливе є, щоб подбати про установлення демократичних правил дії молодіжної ради (у разі потреби ініціювати дискусію на тему пропонуваного рішення і принципів демократій, які мають остерегтися);
- Опрацювати статут молодіжної ради на підставі доступних зразків із вже діючих рад також пропозицій із зустрічі з молодіжною ініціативною групою; добре, якщо в цьому процесі бере участь зацікавлена група молоді, а також фахівці (напр. депутати гміни, юрисконсульти), які подбають про формально-юридичну коректність документу;
- Представити органам самоврядування проект статуту молодіжної ради разом з пропозицією про підняття ухвали у справі її офіційного покликання; варто поінформувати депутатів, чим є молодіжна рада і які є вигоди з її функціонування, щоб набути їх прихильності в моменті голосування над ухвалою про покликання молодіжної ради.

ПАМ'ЯТАЙ!

Статут має бути документом, який забезпечує демократичний характер молодіжної ради, зокрема:

- Якомога широке представництво місцевої молоді в раді - доступ осіб в різному віці, з різних місцевостей, шкіл і т.п. (завдяки відповідному виборчому статуту); на практиці членами молодіжних рад найчастіше є молоді люди у віці 13-19 років, але можливо є також допущення членства старших осіб (максимально до 35 року життя)
- Прийняття ключових рішень (що стосуються: стратегій дії, змін в статуті, вибору управляючих органів і т.п.) через всіх членів ради
- Вибір органів, управляючих радою (напр. глави, президії, наглядової ради) в демократичний спосіб, найкраще в таємному голосуванні
- Відповідальність органів, управляючих радою перед всіма членами ради, в тому можливість їх відкликання за визначеними обставинами
- Можливість призупинення членства, або виключення з ради молодіжного депутата, якщо він/вона не остерігає визначених записів статуту (напр. встановлених принципів членства)
- Брак дискримінації кандидатів і виборців, які функціонують в даній спільноті, але являють меншість напр. з огляду на їх походження, визнання, етнічну приналежність.

КРОК 2: ВИБОРИ ДО МОЛОДІЖНОЇ РАДИ

Вибори до молодіжної ради можна провести лише, коли її статут був вже затверджений через органи самоврядування. Вибори повинні мати демократичний характер і бути проведені згідно зі статутом. Кандидати на молодіжних депутатів повинні мати можливість переведення своїх виборчих кампаній, і цілий захід має бути широко поширений серед молоді зі всієї громади.

ЯК ТО ЗРОБИТИ?

- Перевірити в статуті молодіжної ради, хто і коли повинен оголосити вибори на її членів, а потім подбати, щоб згідно з цими записами вибори були оголошені;
- Провести у всіх школах інформаційну акцію серед молоді, заохочуючу молодих людей однаково до балотування як і голосування на молодіжних депутатів;
- Створити умови до того, щоб кандидати на молодіжних депутатів могли продемонструвати свої задуми і виборчі програми (напр. організувати виставку виборчих плакатів, час на презентацію кандидатів в школах і т.п.);
- Провести вибори до молодіжної ради згідно із записами статуту, зі збереженням правил демократії, прийнятого виборчого статуту і т.п.;
- Після виборів оголосити серед молоді, хто лишився молодіжним депутатом.

ПАМ'ЯТАЙ!

Вибори до молодіжної ради мають бути практичним уроком демократії. Доброю практикою є:

- організування виборчої кампанії кандидатів (уможливлення молоді демонстрації себе і своїх виборчих програм ровесником)
- творення виборчих комісій, в яких засідають однаково дорослі як і молоді
- голосування на спеціально підготовлених виборчих листках
- голосування до виборчих урн
- творення умов до голосування в таємний спосіб
- комісійне рахування голосів, відданих на окремих кандидатів
- документування перебігу і результату виборів у формі протоколів.

КРОК 3: ДІЯ МОЛОДІЖНОЇ РАДИ

Коли члени молодіжної ради були вже обрані, рада повинна розпочати свою дію згідно із записами статуту. Рада може реалізовувати власні задуми і ініціативи на користь місцевої спільноти, не повинна однак забувати, що її основним завданням є ведення діалогу з місцевими властями, також консультування рішень, що стосуються молоді - тих, що піднімаються через самоврядування. Важливу роль у функціонуванні ради відіграє її опікун / аніматор - особа доросла така, що є зв'язкою між молоддю і самоврядуванням, що підтримує щоденно дії ради.

ЯК ТО ЗРОБИТИ?

- Подбати про урочистий початок дії молодіжної ради - якщо то можливо, варто організувати перше засідання в місцеперебуванні місцевого самоврядування (на місці, де відбуваються сесії ради громади), запросити на воно представників органів самоврядування, щоб привітали молодь і прийняли обітницю молодіжних депутатів, підготувати для молоді додаткові символи значення їх функції таке як: посвідчення молодіжних депутатів, листки до голосування під час засідань ради, сертифікати вибору на депутата і т.п.
- Згідно із статутом молодіжної ради провести вибори органів управляючих (напр. глави, президії, наглядової ради, товариського суду і т.п.);
- Виробити спільно з членами молодіжної ради (найкраще у формі зустрічі-майстерні) план дії молодіжної ради на найближчий рік;
- Дізнатися від органів самоврядування, які рішення, що стосуються молоді, піднімає в найближчому майбутньому і погодити порядок їх консультування з молодіжною радою;
- Якщо молодіжна рада хоче реалізовувати власні ініціативи, провести освітні майстерні, під час яких будуть представлені молоді принципи підготовки і реалізації проектів, а потім спонукати молодь до роботи над власними задумами на дії молодіжної ради і підтримувати впровадження спільно початих ініціатив;
- Дбати про комунікацію з оточенням і громадянську освіту - інформувати мешканців - однаково цих молодших як і старших - чим є молодіжна рада і в який спосіб можна залучитися до її дій, також які ініціативи тепер реалізовує і планує підняти в майбутньому.

ПАМ'ЯТАЙ!

- Молодіжна рада є органом місцевого самоврядування, а не самостійною організацією - співробітництво з місцевими властями і консультування рішень, що стосуються молоді то її ключові завдання;
- Варто нагадувати молодіжним депутатам, що в раді репрезентують не тільки себе, але цілу місцеву молодь, тому повинні своєчасно досліджувати потреби і черпати з думок інших молодих людей перед прийняттям важливих рішень;
- Важливу роль в діяльності молодіжної ради виконує її опікун / аніматор - має то бути особа, яка любить працювати з молоддю і охоче підтримує її в реалізації власних задумів, - не нав'язує свої думки, але регулярно підтримує і мотивує молодь до дії, а також дбає про остереження статуту і демократичних процедур; на практиці опікунами є найчастіше вчителі, діячі місцевих молодіжних організацій або самоврядні чиновники; роль і завдання опікуна молодіжної ради мають бути визначені в статуті.

ПРИКЛАДИ МОЛОДІЖНИХ ІНІЦІАТИВ

ЧЕРНІГІВКА

Молодіжна ініціативна група з Чернігівки (запорізька область, Україна) ще перед покликанням молодіжної ради влітку 2017 року організувала на своїй території освітню місцеву гру про патріотичну тематику, на яку запросила всіх мешканців. Учасники забили не тільки цікаво провели час, але також збільшили свої знання на тему історії України також зав'язали нові відносини з іншими гравцями. Гра користувалася величезним успіхом. Організатори підготували також опис методики організації гри, завдяки чому може вона бути проведена також в інших місцевостях. (Ініціатива була реалізована у рамках проекту «Молодіжні ради в запорізькій області», співфінансованого з програми «РІТА - Зміни в регіоні» Польсько-американського Фонду Свободи).

КУШУГУМ

Молодіжна рада з Кушугум (запорізька область, Україна) натрапила на думку організування влітку 2017 року поблизу школи містечка дорожнього руху, завдяки якому місцеві діти і молодь можуть на практиці вчитися положень, що стосуються поведінки на автодорогах і збільшувати таким чином свою безпеку. У містечку відбулася серія занять і освітніх анімацій для дітей і шкільної молоді з участю волонтерів з молодіжної ради, які отримали до цього завдання спеціальні форми дорожніх служб. Майдан регулярно є використовуваний до освітніх цілей. (Ініціатива була реалізована у рамках проекту «Молодіжні ради в запорізькій області», співфінансованого з програми «РІТА - Зміни в регіоні» Польсько-американського Фонду Свободи).

БАЛТІЙЦІВ

Молодіжна рада гміни балтійців (воєводство świętokrzyskie, Польща) в 2015 році реалізувала ініціативу під назвою «Акція SMILE і вибух кольорів в Bałtowie», у рамках якої організувала фестиваль для околицької молоді, в якому взяло участь понад 2000 осіб. У рамках фестивалю відбулися два бігі (для дітей довжиною 1 км і для дорослих довжиною 3 км), ігри і забили для учасників, в тому забава «SMILE» і водна битва, а також конкурс талантів. Молодь організувала також Flash Mob, а на завершення відбувся Вибух Кольорів, по якій всі набрали кольорів веселки. Під час фестивалю молодь вела збір грошей на лікування хворого колеги.

Fundacja Mapa Pasji

Особи або організації, потребуючі більш докладних пояснень, консультації охочі на організування спільного проекту, направленого на покликання молодіжної ради, оживлення її діяльності, чи також загально - роботу з молоддю - ми просимо про контакт:

Fundacja MAPA PASJI
ul. Stańczyka 12/4, 30-126 Kraków
tel. +48 503 919 574, +48 601 698 175
e-mail: biuro@mapapasji.pl

www.mapapasji.pl

“Молодіжні ради. Короткий poradnik» є доступний за ліцензією Creative Commons «Визнання авторства - На цих самих умовах 4.0 Міжнародне»(CC BY-SA 4.0). Певні права є збережені на користь Фонду Мапа Пасії. Твір виник у рамках проекту «Молодіжні ради в запорізькій області», реалізованого Фондом Мапа Пасії, при використанні ресурсів Польсько-американського Фонду Свободи. Дозволяється на довільне використання змісту - за умови збереження даної інформації, в тому інформації про застосовувану ліцензію, власників прав також про проект «Молодіжні ради в запорізькій окрyжності». Зміст ліцензії доступний на сторoні:

<https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/deed.pl>.

Przemiany w regionie

Проект співфінансується Польсько-Американським Фондом Свободи в рамках програми RITA – «Зміни в регіоні», яку реалізує Фонд «Освіта для демократії».